

København, 16. februar 2020

Emne: Vi beder regeringen om at støtte arbejdet for et globalt moratorium / midlertidigt forbud mod gendrivere på COP15, Kina, i efteråret 2020.

Kære minister for fødevarer, fiskeri og ligestilling, Mogens Jensen

Den 16. januar 2020 opfordrede Europa-Parlamentet Kommissionen og medlemsstaterne til at arbejde for et globalt moratorium (midlertidigt forbud) mod brug af gendrivere, herunder til forsøg i felten (1). Dette skal ske for at forhindre, at disse nye genteknologier frigives, før der er overblik over, hvilke konsekvenser de har for vores økosystemer. Det er vigtigt, at der også i Danmark bliver taget stilling til spørgsmålet, i processerne op til - og under Konventionen om Biologisk Diversitet (CBD)-mødet i Kunming, Kina, i efteråret 2020 (COP15).

Vi beder regeringen om at støtte arbejdet for, at der vedtages et globalt moratorium gældende brug af alle gendrivere uden for lukkede systemer. Moratoriet bør således ikke udelukke yderligere forskning.

Gendrivere er en genredigeringsteknologi, der ændrer det genetiske materiale, så det hurtigt kan spredes til hele populationer af vilde planter og dyr ved at tilsidesætte den naturlige arvegang (2). Gendrivere er udviklet med CRISPR-teknik, som er reguleret under GMO-lovgivning. Teknologien er designet til at sprede sig til vilde arter for at udrydde malariamyg og skadedyr, som for eksempel rotter og insekter i landbruget. Indtil videre er teknologien kun testet i laboratorier, og der er stor usikkerhed om, hvad der vil ske, hvis gendrivere frigives i vores natur og dermed spredes i vores økosystemer (2). Teknologien udfordrer i øjeblikket de etablerede metoder til vurdering af risici og kan udgøre en ny og stor trussel mod biodiversiteten. Den rejser samtidig en række juridiske problemer, idet gendrivere er uden evne til at begrænse konsekvenserne inden for nationale grænser. Konventionen om biologisk mangfoldighed (CBD) fastslår, at ingen aktiviteter må forårsage skade på andre nationers landområder.

Forslag om at benytte gendriverteknologi gives i en periode af vores historie, hvor den biologiske mangfoldighed falder drastisk globalt set — med et tempo, der hidtil er uset i menneskets historie. Et skøn er, at en million arter trues af udryddelse. Dette er den dystre konklusion af milepælrapporten fra den mellemstatslige videnskabspolitiske platform for biodiversitet og økosystemtjenester (IPBES).

Midt i denne udvikling, kaldet planetens sjette masseudryddelse, mener vi, det er uansvarligt at bruge en teknologi som gendrivere, hvis indvirkning på økosystemer dårligt er forstået og kan vise sig at være irreversibel.

Selv om ny teknologi potentielt kan hjælpe med at løse store udfordringer, mener vi, at vores nuværende viden om de potentielle negative virkninger på økosystemer og socioøkonomiske forhold ved gendriverteknologi peger hen mod, at der skal oprettes et moratorium (2).

Over 200 internationale organisationer og forskere har anmodet om et moratorium før COP14 og har gentaget deres krav inden COP15 (3).

Baggrundsviden om gendrivere kan læses via linket i reference (4).

Med venlig hilsen,

Günther Lorenzen, formand, Foreningen for Biodynamisk Jordbrug
Signe Schrøder, formand, Landsforeningen Praktisk Økologi
Rune-Christoffer Dragsdahl, generalsekretær, Dansk Vegetarisk Forening
Johan K. Dal, formand, Foreningen Slow Food København
Sune Scheller, fungerende kampagnechef, Greenpeace
Kenneth Haar, researcher og kampagneleder, Corporate Europe Observatory
Jørgen Martinus Hansen, landsformand, Grøn Hverdag
June Rebekka Bresson, projektleder, Miljøbevægelsen NOAH

Referencer:

1. Den 16. januar 2020 fremsatte Europa-Parlamentet et forslag op til COP15 til Biodiversitetskonventionen om at skabe et moratorium for benyttelse af gendrivere: https://www.europarl.europa.eu/doceo/document/TA-9-2020-0015_EN.html?fbclid=IwAR0-HnFAcUhDsZjDfwePmWyTc8ptV_y_fXjcltQDFeiqM-0TSplGQoGhRil
2. I januar 2020 blev der udsendt en kortfilm fra forskere, der giver et kritisk perspektiv på benyttelse af gendrivere: <https://www.youtube.com/watch?v=MY832plF4q0&feature=youtu.be>
3. En bred kreds af europæiske ngo'er, forskere og politikere er bekymrede over gendrivere og opfordrer til et globalt moratorium: https://www.etcgroup.org/sites/www.etcgroup.org/files/files/forcing_the_farm_sign_on_letter_english_web.pdf
4. For at opnå en dybere forklaring af problemerne ved gendrivere kan man med fordel læse denne rapport fra forskere inden for feltet: <https://genedrives.ch/report/>